

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-140>

УДК 330.341.1

СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

STRATEGIES FOR MANAGING INNOVATION AND INVESTMENT DEVELOPMENT OF ENTERPRISES IN MODERN CONDITIONS

Могильна Людмила Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент,
Сумський національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9053-5177>

Воробйов Іван Олексійович

аспірант,
Сумський національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1850-7064>

Mohylna Liudmyla, Vorobiov Ivan

Sumy National Agrarian University

Стаття присвячена дослідженню важливих аспектів управління інноваційно-інвестиційним розвитком у контексті сучасних економічних та технологічних викликів. Розглянуто найпоширеніші сучасні стратегії управління інноваційно-інвестиційним розвитком, коротко виділено основні їх характеристики. Наголошено на ключових факторах, які сприяють оптимізації, вимагають комплексного підходу та впливають на успіх інноваційно-інвестиційних проектів підприємства. Наведено приклад корпорації Apple Inc, проаналізовано деякі використовувані нею стратегії та їх вплив на ефективність бізнесу. Запропоновано кілька рекомендацій, які спрямовані на вдосконалення управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств та забезпечення їхньої конкурентоспроможності в умовах технологічних змін та мінливого ринкового середовищі.

Ключові слова: управління, інновації, інвестиції, розвиток, стратегії, інноваційно-інвестиційний розвиток, управління інноваційно-інвестиційним розвитком, підприємство, ефективність, конкурентоспроможність.

The article is aimed at studying the important aspects of managing innovation and investment development in the context of modern economic and technological challenges. It is emphasized that in the modern business environment, effective management of innovation and investment processes is crucial for ensuring sustainable development and competitiveness of any enterprise. The article analyzes the current trends and challenges faced by enterprises, which helps to shed light on the complexities of managing innovation and investment processes in the current business environment. It is noted that the relationship between innovation and investment activities has an impact on the development of an enterprise. The most common modern strategies for managing innovation and investment development are considered, and their main characteristics are briefly outlined. An important aspect is the practical application of the developed strategies in real business conditions, and not only its theoretical study. It is emphasized that effective management strategies should include the search for external partners and investors, which will allow access to new technologies and knowledge, as well as share the risks and costs of innovative projects. It is noted that financial management is also an important element in the development of integrated management strategies, which should take into account the strategic importance of innovative projects and the potential contribution to the development of the company. Financial management should be efficient and transparent, with maximum use of investments to achieve the set goals. The authors emphasize the key factors that contribute to optimization, require an integrated approach and influence the success of innovation and investment projects of an enterprise. The article provides an example of Apple Inc. and analyzes some of the strategies used by it and their impact on business efficiency. Several recommendations are proposed aimed at improving the management of innovation and investment development of enterprises and ensuring their competitiveness in the context of technological change and a changing market environment.

Keywords: management, innovation, investment, development, strategy, innovation and investment development, management of innovation and investment development, enterprise, efficiency, competitiveness.

Постановка проблеми. У сучасному глобальному бізнес-середовищі ефективно управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств є важливим фактором для забезпечення їхньої конкурентоспроможності та сталого росту, тому відсутність чітких стратегій може призвести до неефективного використання ресурсів та недосягнення поставлених цілей. Окрім цього, існує цілий ряд викликів з якими стикаються підприємства, а саме: нестабільність ринкового середовища, обмеженість ресурсів, невизначеність технологічних та економічних трендів, що ускладнюють процес управління інноваціями та інвестиціями. Наголосимо, що перед керівництвом підприємств постають питання щодо необхідності визначення ефективних підходів до інноваційно-інвестиційного управління. Тому актуальність проблематики обумовлена факторами, такими як: необхідність постійного адаптування до технологічних змін та мінливих ринкових умов, посилення конкуренції, зростання вимог споживачів, а також важливість забезпечення стійкого економічного зростання та інноваційного лідерства для підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Останні дослідження висвітлюють різноманітні аспекти управління інноваціями та інвестиціями, враховуючи сучасні тенденції та виклики бізнес-середовища. Деякі з досліджень зосереджуються на розробці стратегій управління, спрямованих на підвищення ефективності інвестицій в інноваційні проекти та підтримку їхнього успішного впровадження на підприємствах. Інші – акцентують увагу на впливі інноваційного середовища та технологічних змін на процеси управління інвестиційними ресурсами підприємств. Загальною тенденцією є прагнення розробки і впровадження комплексних підходів до управління інноваційно-інвестиційним розвитком, які враховують специфіку підприємства та його окремі особливості, а також актуальні виклики сучасного бізнесу. Вивченням питань управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств займалися вчені, а саме: Ванькович Л. Я. [2], Вергал К. Ю. [1], Вовк О. [10], Гарасим Л. С. [2], Гутарева Ю. [4], Дегтярьов А. В. [6], Далик В. П. [2], Довгань Ю. В. [3], Захарченко В. [4], Китайчук Т. [5], Косач І. А. [6], Костюник О. [3], Орлова В. М. [7], Погребняк А. Ю. [8], Попело О. [10], Салоїд С. [10], Таран-Лала О. [9], Тульчинська С. [10], Христенко О. А. [11] та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однією з невирішених

раніше частин загальної проблеми є необхідність розробки і впровадження комплексних стратегій управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств. Ці стратегії мають враховувати різноманітні аспекти, такі як: економічні, технологічні, соціальні та ринкові фактори, що впливають на бізнес-середовище. До цього часу існує відносно мало досліджень, які систематично аналізують ефективні стратегії управління, зокрема в контексті інноваційно-інвестиційного розвитку. Тому деякі питання все ще залишаються недостатньо вивченими та потребують подальших наукових досліджень спрямованих на заповнення цієї наукової та практичної прогалини, шляхом розробки та обґрунтування комплексних стратегій управління, спрямованих на забезпечення успішного розвитку підприємств в глобальному економічному середовищі.

Формулювання цілей статті. Метою статті є розробка теоретичних рекомендацій щодо стратегій управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств у сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний бізнес стикається зі складними викликами і змінами, що впливають на управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств. Нові технології, глобалізація, зміна уподобань споживачів та екологічні тенденції відкривають нові можливості та ставлять нові завдання перед підприємствами. Одними з найважливіших тенденцій сучасного світу є цифрова трансформація та екологічність. Цифрова трансформація вимагає від підприємств впровадження цифрових технологій для підвищення їх ефективності та конкурентоспроможності, а екологічна стійкість ставить перед підприємствами завдання зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та розробки екологічно чистих продуктів та технологій. Саме тому глобальна конкуренція змушує керівників не тільки шукати нові ринки та слідкувати за уподобаннями споживачів, а й приймати стратегічні управлінські рішення, які дозволять підприємствам бути інноваційно активними та конкурентоспроможними.

Наголосимо, що аналіз існуючих стратегій допомагає з'ясувати керівництву підприємств їхню ефективність, визначити переваги та недоліки кожного підходу та зробити висновки щодо їхнього застосування в конкретних умовах. Існує низка стратегій управління інноваційно-інвестиційним розвитком, кожна з яких має свої переваги та обмеження. Предста-

вимо деякі з найпоширеніших, що використовують підприємства.

Стратегія розширення асортименту продуктів чи послуг, яка дозволяє підприємствам привернути увагу клієнтів, збільшити прибуток, але може призводити до значних витрат на дослідження та розробку, має високий ризик невдач.

Стратегія концентрації на якості фокусується на покращенні якості існуючих продуктів або послуг та допомагає підприємствам зберегти й розширити свою клієнтську базу. Проте це може призвести до збільшення витрат та неспроможності конкурувати з більш інноваційними суб'єктами господарювання.

Стратегія партнерства та співпраці дозволяє об'єднувати зусилля з іншими компаніями, науковими установами для спільної розробки та впровадження інноваційних продуктів або технологій. Це дозволяє зменшити ризики та витрати, а також використовувати знання та експертизу партнерів. Слід наголосити, що ця стратегія може зустрічати труднощі у забезпеченні спільної взаємодії та управлінні спільними ресурсами.

Стратегія інвестування в технології акцентує увагу на великих інвестиціях у дослідженнях та розробку нових технологій, що можуть допомогти підприємствам зайняти перевагу на ринку. В той же час це може бути дорогим та ризикованим, особливо якщо розробка нових технологій потребує багато часу.

Стратегія інтегрованих інновацій поєднує в собі внутрішні та зовнішні джерела інновацій, використовуючи як власні дослідження та розробки, так і партнерські відносини чи придбання технологій ззовні. Це може бути ефективним підходом, але вимагає значних управлінських зусиль для координації різних джерел інновацій.

Стратегія оптимізації витрат може допомогти звільнити ресурси для інвестицій у інновації. Проте це може призвести до втрати конкурентоспроможності, якщо не буде приділено достатньої уваги щодо розвитку нових продуктів чи послуг.

Стратегія адаптації до змін іноді може бути ефективною, якщо швидко реагувати на технічні інновації чи зміни в ринковому середовищі, забезпечуючи гнучкість та швидкість при прийнятті рішень. Ця стратегія дозволяє підприємствам швидко адаптуватися до змін, але може вимагати постійного моніторингу ринку та змін в індустрії.

Кожна з цих стратегій має свої переваги та нюанси, а тому її вибір залежить від конкрет-

ної ситуації та цілей підприємства. Ці стратегії можуть бути ефективними, якщо вони використовуються у поєднанні з правильним управлінням ризиками та ресурсами. Успішна реалізація інноваційних ініціатив та інвестиційних проектів є важливим аспектом стратегічного розвитку будь-якого підприємства. На думку Таран-Лала О., Сухорук К., під стратегічним управлінням слід розуміти «стратегічний інструмент управління бізнесу, який використовується менеджерами для досягнення поставлених цілей та передбачає аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства для максимального використання ресурсів відносно встановлених цілей» [9]. Повністю погоджуємося з цим твердженням. По-перше, стратегічне управління є фундаментальним елементом успіху, бо наявність чіткої стратегії, яка відповідає цілям та потребам підприємства, визначає успішність реалізації проектів. Стратегія повинна бути цілісною, узгодженою з поточними та майбутніми потребами ринку, а також враховувати конкурентні переваги та ризики. Другий ключовий аспект – фінансове забезпечення. Достатнє фінансування є вирішальним для успішної реалізації проектів. Підприємство повинно мати достатні інвестиції для впровадження та подальшого розвитку інноваційних ініціатив. Слід зазначити, що наявність відповідних технологічних ресурсів та інфраструктури дозволяє ефективно впроваджувати нові інновації та розвивати інвестиційні проекти. Не варто забувати про невід'ємну частину успішної реалізації проектів – ефективне управління ризиками, бо останні можуть виникнути під час впровадження інноваційних та інвестиційних ініціатив. Саме тому оптимізація всіх процесів вимагає комплексного підходу та врахування ключових факторів, що впливають на їх успіх.

Спершу розробка стратегій управління передбачає вивчення поточних тенденцій у сфері інновацій та інвестицій, включаючи аналіз ринкового середовища, конкурентного тиску та ризиків. На цьому етапі важливо з'ясувати потреби та очікування споживачів, ідентифікувати ключові технологічні та ринкові тенденції, а також оцінити можливості для інвестиційного зростання. Далі розробка стратегій повинна включати створення інноваційної культури в організації, що сприяє творчому мисленню та експериментуванню. Це може включати створення майданчиків для спільної роботи над ідеями, проведення навчання та тренінгів з інноваційного

менеджменту, а також впровадження системи стимулювання внутрішнього підприємництва. Доцільним також буде і впровадження інноваційних методів управління. Використання сучасних інструментів, методів управління для більш швидкого та ефективного впровадження інновацій, а саме: Agile, Lean Startup, Design Thinking тощо.

Крім того, ефективні стратегії управління мають передбачати пошук зовнішніх партнерів та інвесторів, що дозволить отримати доступ до нових технологій та знань, а також розділити ризики та витрати на інноваційні проекти. Зазначимо, що важливим елементом в розробці комплексних стратегій управління також виступає і фінансове управління. Раціональний розподіл фінансових ресурсів на інноваційні проекти повинен враховувати їх стратегічну важливість та потенційний внесок у розвиток компанії. Управління фінансами повинно бути ефективним і прозорим, з максимальним використанням інвестицій для досягнення поставлених цілей.

Заключним та одним з основних етапів має стати моніторинг та оцінка результатів. Систематичний моніторинг та оцінка результатів реалізованих інноваційних проектів для виявлення успіхів та невдач. Це дозволяє вчасно коригувати стратегії та ресурси й вивчати здобуті знання для майбутніх проектів.

Таким чином, розробка комплексних стратегій управління є важливою складовою успішного інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств. Вона дозволяє компаніям ефективно реагувати на зміни на ринку, максимізувати вигоди від інноваційних та інвестиційних ініціатив, допомагає оптимізувати інноваційно-інвестиційний розвиток, забезпечуючи їхню конкурентоспроможність та стійке зростання. Прикладом успішного застосування комплексних стратегій управління для оптимізації інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств є корпорація Apple Inc. Проаналізуємо деякі стратегії, які вона використовує, та їх вплив на ефективність бізнесу. По-перше, створення інноваційної культури, яка підтримується на всіх рівнях організації. Компанія стимулює своїх співробітників до творчості та інновацій, що сприяє появі новаторських ідей та продуктів. По-друге, стратегічне планування інноваційного розвитку для ідентифікації пріоритетних напрямків розвитку. Наприклад, впровадження нових технологій у виробництво продуктів, розробка нових функцій та можливостей для користувачів. По-третє, стимулювання внутрішнього

підприємництва, бо співробітники мають можливість реалізовувати свої ідеї та проекти. Наприклад, програма «Apple Fellows» надає фінансову та технічну підтримку для просування інноваційних ідей. Нарешті стратегії партнерства та співпраці завдяки активній співпраці з іншими компаніями через реалізацію інноваційних проектів (наприклад, у сфері штучного інтелекту, що розширює можливості продукції Apple). Ці стратегії допомагають всесвітньо відомій американській корпорації зберігати своє лідерство на ринку, забезпечувати стійкий розвиток бізнесу, що підтверджується їхніми фінансовими показниками та рейтингами на ринку. Приклад корпорації свідчить про те, що розроблені стратегії управління інноваційно-інвестиційним розвитком можуть суттєво вплинути на ефективність бізнесу, сприяючи зростанню прибутковості, підвищенню конкурентоспроможності та розширенню ринкових можливостей.

Не дивлячись на успішність та результативність використання комплексних стратегій дана тема має потенціал для майбутніх досліджень. Наведемо кілька рекомендацій для практиків та дослідників, які спрямовані на вдосконалення управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств, а саме:

- аналізуйте ринок та індустрію через їх детальне вивчення та виявлення нових тенденцій, можливостей для інновацій;
- залучайте талановитих фахівців з інновацій та інвестицій, які можуть забезпечити підприємству необхідні знання та експертну підтримку для реалізації успішних проектів;
- створюйте стимули для своїх співробітників до інновацій, встановлюючи систему винагород та визнання за внесок у розвиток нових ідей та проектів;
- будуйте партнерські відносини з іншими компаніями, університетами та дослідницькими установами для спільної реалізації інноваційних проектів та обміну знаннями;
- інвестуйте в дослідження та розвиток нових технологій чиппродуктів, що допоможе підприємству залишатися конкурентоспроможним на ринку;
- підтримуйте керівництво компанії, яке розуміє важливість інноваційного розвитку підприємства ініціативи в цьому напрямку;
- створюйте гнучкі структури та процеси, що сприятимуть швидкому впровадженню нових ідей та проектів;
- розроблюйте стратегії для управління ризиками, які пов'язані з інноваційними та

інвестиційними проектами, щоб мінімізувати можливі втрати та негативний вплив на бізнес;

- регулярно оцінюйте результати інноваційних проектів та вносите необхідні корективи в стратегію розвитку на основі отриманих даних.

Ці рекомендації допоможуть практикам та дослідникам ефективно вдосконалити управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств.

Висновки із цього дослідження і подальші перспективи в цьому напрямку. Підсумовуючи тему стратегій управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств можемо зазначити, що існують різноманітні стратегії управління, які включають в себе активне використання інновацій, ефективне управління ресурсами та гнучкість у

прийнятті керівництвом виважених управлінських рішень. Також зазначимо, що успішність цих стратегій залежить від комплексного підходу, врахування специфіки бізнесу, ринкових умов та технологічних тенденцій. Важливими аспектами є адаптація та гнучкість стратегій управління до специфіки підприємства та змін в економічному середовищі, що дозволяє ефективно реагувати на виклики та нові можливості зовнішнього середовища. Саме тому нами рекомендується здійснювати постійний моніторинг інноваційного середовища, адаптувати стратегії управління до змін в економічному, технологічному та соціальному контекстах. Також наголосимо, що для подальшого розвитку досліджень необхідно активно працювати над розробкою нових стратегій та удосконаленням управлінських практик.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вергал К. Ю. Теоретичні підходи до класифікації інноваційних стратегій. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2011. Вип. 2. С. 214–219. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/72005091.pdf>
2. Далик В. П., Чорній Б. І., Гарасим Л. С., Каспрук С. І., Фар'ян В. О., Ванькович Л. Я. Інноваційні стратегії підприємств. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2023. № 11. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-11-9188>
3. Довгань Ю. В. Теоретичні аспекти управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємств. *Modern Economics*. 2022. № 36 (2022). С. 38–44. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V36\(2022\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V36(2022)-06)
4. Захарченко В., Гутарева Ю. Формування інноваційно-інвестиційної стратегії промислового підприємства на основі його портфеля інновації. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2021. Том 21. № 4 (47). С. 9–19. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2021.1\(47\).226899](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2021.1(47).226899)
5. Китайчук Т. Інвестиційна привабливість: теоретичний аналіз та впливові фактори. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-65.10>
6. Косач І. А., Дегтярьов А. В. Управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємництва в умовах трансформаційної економіки. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: економіка та управління. 2021. № 2. С. 16–22. DOI: <https://doi.org/10.54929/pmt-issue2-2021-3>
7. Орлова В. М. Стратегія інноваційного розвитку підприємства. *Економічний нобелівський вісник*. 2015. № 1. С. 79–85. URL: <https://econforum.duan.edu.ua/images/PDF/2015/12.pdf>
8. Погребняк А. Ю., Лопатюк В. С. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2023. № 26. С. 79–83. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.26.2023.287411>
9. Таран-Лала О., Сухорук К. Особливості стратегічного управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. № 25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-66>
10. Tulchynska S., Vovk O., Popelo O., Saloid S., Kostyunik O. Innovation and investment strategies to intensify the potential modernization and to increase the competitiveness of microeconomic systems. *International Journal of Computer Science & Network Security*. 2021. Vol. 21. № 6. P. 161–168. URL: <https://koreascience.kr/article/JAKO202121055611992.pdf>
11. Христенко О. А., Кертичак В. М. Визначення інвестиційної стратегії розвитку підприємства в умовах кризової економіки. *Modern Economics*. 2023. № 41 (2023). С. 141–146. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V41\(2023\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V41(2023)-20)

REFERENCES:

1. Verhal K. Yu. (2011). Teoretychni pidkhody do klasyfikatsii innovatsiinykh stratehii. [The theoretical approaches to the classification of innovative strategies]. *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlas-*

nosti, vol. 2, pp. 214–219. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/72005091.pdf> (accessed March 20, 2024) (in Ukrainian)

2. Dalyk V. P., Chornii B. I., Harasym L. S., Kaspruk S. I., Farian V. O., Vankovych L. Ya. (2023). Innovatsiini stratehii pidpriemstv [Innovative strategies of enterprises]. *Internauka, serii: «Ekonomichni nauky»*, no. 11. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-11-9188> (in Ukrainian)

3. Dovhan Yu. V. (2022). Teoretychni aspekty upravlinnia innovatsiino-investytsiinoiu diialnistiu pidpriemstv [Theoretical aspects of management of innovative and investment activities of enterprises]. *Modern Economics*, vol. 36 (2022), pp. 38–44. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V36\(2022\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V36(2022)-06) (in Ukrainian)

4. Zakharchenko V., Hutarieva Yu. (2021). Formuvannia innovatsiino-investytsiinoi stratehii promysloвого pidpriemstva na osnovi yoho portfelia innovatsii [Formation of the innovation and investment strategy of industrial enterprise based on its portfolio of innovation]. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia*, vol. 21, 4 (47), pp. 9–19. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2021.1\(47\).226899](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2021.1(47).226899) (in Ukrainian)

5. Kytaichuk T. (2023). Investytsiina pryvablyvist: teoretychnyi analiz ta vplyvovi factory [Investment attractiveness: theoretical analysis and influential factors]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-65>. (in Ukrainian)

6. Kosach I. A., Dehtiarov A. V. (2021). Upravlinnia innovatsiino-investytsiinym rozvytkom pidpriemnytstva v umovakh transformatsiinoi ekonomiky [Management of innovative and investment development of entrepreneurship in transformation economy conditions]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: ekonomika ta upravlinnia*, vol. 2, pp. 16–22. DOI: <https://doi.org/10.54929/pmt-issue2-2021-3> (in Ukrainian)

7. Orlova V. M. (2015). Stratehiia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstva [Strategy of innovative development of the enterprise]. *Ekonomichniy nobelivskiy visnyk*, vol. 1, pp. 79–85. Retrieved from <https://econforum.duan.edu.ua/images/PDF/2015/12.pdf> (accessed March 20, 2024) (in Ukrainian)

8. Pohrebniak A. Yu., Lopatiuk V. S. (2023). Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti pidpriemstva [Assessment of the investment attractiveness of the enterprise]. *Ekonomichniy visnyk NTUU «Kyivskiy politekhnichnyi instytut»*, vol. 26, pp. 79–83. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.26.2023.287411> (in Ukrainian)

9. Taran-Lala O., Sukhoruk K. (2021). Osoblyvosti stratehichnoho upravlinnia pidpriemstvom [Features of strategic management of the enterprise]. *Ekonomika ta suspilstv*, no. 25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-66> (in Ukrainian)

10. Tulchynska S., Vovk O., Popelo O., Saloid S., Kostyunik O. (2021). Innovation and investment strategies to intensify the potential modernization and to increase the competitiveness of microeconomic systems. *International Journal of Computer Science & Network Security*, vol. 21, 6, pp. 161–168. Retrieved from <https://koreascience.kr/article/JAKO202121055611992.pdf> (accessed March 19, 2024).

11. Khrystencko O.A., Kertychak V.M. (2023). Vyznachennia investytsiinoi stratehii rozvytku pidpriemstva v umovakh kryzovoi ekonomiky [Determination of the investment strategy for the development of the enterprise in the conditions of the crisis economy]. *Modern Economics*, vol. 41 (2023), pp. 141–146. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V41\(2023\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V41(2023)-20) (in Ukrainian)